

sygn. akt IV Ka 460/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 lipca 2018r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział IV Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Agata Regulska

Sędziowie SSO Anna Bałazińska – Goliszewska

SSO Dorota Nowińska (spr)

Protokolant Katarzyna Wikiera

przy udziale Tomasza Fedyka Prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu w dniu 11 lipca 2018 r.

sprawy **A. S., córki C. i M. z domu S.**

urodzonej (...) w Ś.

oskarżonej o przestępstwa z art. 278 § 1 k.k. w związku z art. 31 § 2 k.k. i z art. 278 § 1 i art. 276 k.k. w związku z art. 11 § 2 k.k. w związku z art. 31 § 2 k.k. w związku z art. 91 § 1 k.k. i z art. 279 § 1 k.k. w związku z art. 31 § 2 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Śródmieścia

z dnia 7 lutego 2018 r. sygn. sprawy II K 994/16

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- a) uchyla orzeczenie o karze łącznej zawarte w pkt III części dyspozytywnej tegoż wyroku;
- b) za czyny przypisane oskarżonej w pkt I części dyspozytywnej tegoż wyroku wymierza na podstawie art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k. i w zw. z art. 91 § 1 k.k. karę 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;
- c) za czyn przypisany oskarżonej w pkt II części dyspozytywnej tegoż wyroku wymierza na podstawie art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k. karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności;
- d) na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 2 k.k. łączy wyżej wymierzone kary i orzeka wobec oskarżonej karę łączną 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności;

II. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III. zwalnia oskarżoną od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

Sygn. akt: IV Ka 460/18

UZASADNIENIE

A. S. została oskarżona o to, że:

I. w dniu 29 stycznia 2015 roku w T. woj. (...), działając wspólnie i w porozumieniu z W. B. (1) i J. K. (1), w ramach przyjętego podziału ról, wykorzystując nieuwagę pokrzywdzonego, zabrała w celu przywłaszczenia pieniądze w kwocie 2.900 zł na szkodę Z. i E. K., a czynu tego dopuściła się mając ograniczoną w stopniu znacznym zdolność rozpoznania znaczenia czynu i pokierowania swoim postępowaniem,

tj. o czyn z art. 278 § 1 k.k. w związku z art. 31 § 2 k.k.

II. w dniu 29 stycznia 2015 roku w K. woj. (...), działając wspólnie i w porozumieniu z W. B. (1) i J. K. (1), w ramach przyjętego podziału ról, wykorzystując nieuwagę pokrzywdzonego zabrała w celu przywłaszczenia pieniądze w kwocie 6.150 zł obraz biżuterię w postaci trzech naszyjników z koralu i bursztynu o wartości 1700 zł, powodując łączne straty w kwocie 7.850 na szkodę Z. i B. K., a czynu tego dopuściła się mając ograniczoną w stopniu znacznym zdolność rozpoznania znaczenia czynu i pokierowania swoim postępowaniem,

tj. o czyn z art. 278 § 1 k.k. w związku z art. 31 § 2 k.k.

III. w dniu 30 stycznia 2015 roku w K. woj. (...), działając wspólnie i w porozumieniu z W. B. (1) i J. K. (1), w ramach przyjętego podziału ról, wykorzystując nieuwagę pokrzywdzonego zabrała w celu przywłaszczenia pieniądze w kwocie 20.300 zł na szkodę T. i H. G., a czynu tego dopuściła się mając ograniczoną w stopniu znacznym zdolność rozpoznania znaczenia czynu i pokierowania swoim postępowaniem,

tj. o czyn z art. 278 § 1 k.k. w związku z art. 31 § 2 k.k.

IV. w dniu 3 lutego 2015 roku w Z. woj. (...), działając wspólnie i w porozumieniu z W. B. (1) i J. K. (1), w ramach przyjętego podziału ról, wykorzystując nieuwagę pokrzywdzonego zabrała w celu przywłaszczenia pieniądze w kwocie 4.000 zł na szkodę M. S., a czynu tego dopuściła się mając ograniczoną w stopniu znacznym zdolność rozpoznania znaczenia czynu i pokierowania swoim postępowaniem,

tj. o czyn z art. 278 § 1 k.k. w związku z art. 31 § 2 k.k.

V. w dniu 10 lutego 2015 roku we W. woj. (...), działając wspólnie i w porozumieniu z W. B. (1) i J. K. (1), w ramach przyjętego podziału ról, wykorzystując nieuwagę pokrzywdzonego zabrała w celu przywłaszczenia skrzynkę z zawartością pieniędzy w kwocie 7.500 zł na szkodę K. L., a czynu tego dopuściła się mając ograniczoną w stopniu znacznym zdolność rozpoznania znaczenia czynu i pokierowania swoim postępowaniem,

tj. o czyn z art. 278 § 1 k.k. w związku z art. 31 § 2 k.k.

VI. w dniu 14 lutego 2015 roku we W. woj. (...) działając wspólnie i w porozumieniu z W. B. (1) i J. K. (1), w ramach przyjętego podziału ról, wykorzystując nieuwagę pokrzywdzonego zabrała w celu przywłaszczenia pieniądze w kwocie 1.500 zł na szkodę K. M., a czynu tego dopuściła się mając ograniczoną w stopniu znacznym zdolność rozpoznania znaczenia czynu i pokierowania swoim postępowaniem,

tj. o czyn z art. 278 § 1 k.k. w związku z art. 31 § 2 k.k.

VII. w dniu 18 lutego 2015 roku w P. woj. (...) działając wspólnie i w porozumieniu z W. B. (1) i J. K. (1), w ramach przyjętego podziału ról, wykorzystując nieuwagę pokrzywdzonego zabrała w

celu przywłaszczenia pieniądze w kwocie 1.700 zł i 1000 euro, biżuterię w postaci 5 pierścionków ze złota, obrączki, kolczyków i łańcuszka ze złota, zegarka oraz ukryła dokumenty notarialne, którymi nie miała prawa wyłącznie rozporządzać, powodując łączne straty w kwocie 10.670 zł na szkodę S. S., a czynu tego dopuściła się mając ograniczoną w stopniu znacznym zdolność rozpoznania znaczenia czynu i pokierowania swoim postępowaniem,

tj. o czyn z art. 278 § 1 k.k. i art. 276 k.k. w związku z art. 11 § 2 k.k. w związku z art. 31 § 2 k.k.

VIII. w dniu 16 marca 2015 roku w B. woj. (...) - (...) działając wspólnie i w porozumieniu z W. B. (1) i J. K. (1), w ramach przyjętego podziału ról, wykorzystując nieuwagę pokrzywdzonego zabrała w celu przywłaszczenia pieniądze w kwocie 2.000 zł na szkodę W. R., a czynu tego dopuściła się mając ograniczoną w stopniu znacznym zdolność rozpoznania znaczenia czynu i pokierowania swoim postępowaniem,

tj. o czyn z art. 278 § 1 k.k. w związku z art. 31 § 2 k.k.

IX.. w dniu 24 marca 2015 roku w Z. woj. (...), działając wspólnie i w porozumieniu z W. B. (1) i J. K. (1), w ramach przyjętego podziału ról, wykorzystując nieuwagę pokrzywdzonego zabrała w celu przywłaszczenia portfel z pieniędzmi w kwocie 13.000 zł na szkodę M. i K. F. oraz 2 koperty z zawartością pieniędzy w kwocie 8200 zł, 160 Euro (co stanowiło równowartość 657,44 zł) i 15 funtów (co stanowiło równowartość 83,93 zł) powodując łączne straty w kwocie 8.941,37 zł na szkodę E. Ł., a czynu tego dopuściła się mając ograniczoną w stopniu znacznym zdolność rozpoznania znaczenia czynu i pokierowania swoim postępowaniem,

tj. o czyn z art. 278 § 1 k.k. w związku z art. 31 § 2 k.k.

X. w dniu 7 maja 2015 roku we W. woj. (...), działając wspólnie i w porozumieniu z W. B. (1) i J. K. (1), w ramach przyjętego podziału ról, wykorzystując nieuwagę pokrzywdzonej, zabrała w celu przywłaszczenia pieniądze w kwocie 32.600 zł na szkodę Ł. F., a czynu tego dopuściła się mając ograniczoną w stopniu znacznym zdolność rozpoznania znaczenia czynu i pokierowania swoim postępowaniem,

tj. o czyn z art. 278 § 1 k.k. w związku z art. 31 § 2 k.k.

XI. w dniu 29 maja 2015 roku w miejscowości W. woj. (...), działając wspólnie i w porozumieniu z W. B. (1) i J. K. (1), w ramach przyjętego podziału ról, wykorzystując nieuwagę pokrzywdzonego zabrała w celu przywłaszczenia portfel z zawartością pieniędzy w kwocie 12.900 zł na szkodę S. C. oraz 1 200 euro - co stanowi równowartość 4.956 zł - na szkodę F. C., a czynu tego dopuściła się mając ograniczoną w stopniu znacznym zdolność rozpoznania znaczenia czynu i pokierowania swoim postępowaniem,

tj. o czyn z art. 278 § 1 k.k. w związku z art. 31 § 2 k.k.

XII. w dniu 2 czerwca 2015 roku w K. woj. (...), działając wspólnie i w porozumieniu z W. B. (1) i J. K. (1), w ramach przyjętego podziału ról, wykorzystując nieuwagę pokrzywdzonego zabrała w celu przywłaszczenia pieniądze w kwocie 6 000 zł na szkodę S. M., a czynu tego dopuściła się mając ograniczoną w stopniu znacznym zdolność rozpoznania znaczenia czynu i pokierowania swoim postępowaniem,

tj. o czyn z art. 278 § 1 k.k. w związku z art. 31 § 2 k.k.

XIII. w dniu 17 czerwca 2015 roku w P. woj. (...), działając wspólnie i w porozumieniu z J. K. (1), W. B. (1) i K. C. - w zakresie której materiały wyłączono do odrębnego postępowania,

w ramach przyjętego podziału ról, wykorzystując nieuwagę pokrzywdzonych, zabrała w celu przywłaszczenia pieniądze w kwocie 27.000 zł na szkodę J. i I. S., a czynu tego dopuściła się mając ograniczoną w stopniu znacznym zdolność rozpoznania znaczenia czynu i pokierowania swoim postępowaniem,

tj. o czyn z art. 278 § 1 k.k. w związku z art. 31 § 2 k.k.

XIV. w dniu 30 czerwca 2015 roku w C. woj. (...), działając wspólnie i w porozumieniu z J. K. (1) i W. B. (1), w ramach przyjętego podziału ról, po uprzednim podaniu się za pracownice Narodowego Funduszu Zdrowia, wykorzystaniu nieuwagi pokrzywdzonego i wejściu w posiadanie klucza, dokonała otwarcia zamkniętego barku w segmencie meblowym zabierając w celu przywłaszczenia pieniądze w kwocie 5 800 zł na szkodę J. S., a czynu tego dopuściła się mając ograniczoną w stopniu znacznym zdolność rozpoznania znaczenia czynu i pokierowania swoim postępowaniem,

tj. o czyn z art. 279 § 1 k.k. w związku z art. 31 § 2 k.k.

XV. w dniu 9 lipca 2015 roku w K. woj. (...), działając wspólnie i w porozumieniu z J. K. (1) i W. B. (1), w ramach przyjętego podziału ról, wykorzystując nieuwagę pokrzywdzonego zabrała w celu przywłaszczenia pieniądze w kwocie 2.450 zł na szkodę Ł. W., a czynu tego dopuściła się mając ograniczoną w stopniu znacznym zdolność rozpoznania znaczenia czynu i pokierowania swoim postępowaniem,

tj. o czyn z art. 278 § 1 k.k. w związku z art. 31 § 2 k.k.

XVI. w dniu 16 lipca 2015 roku w miejscowości S. gmina P. woj. (...), działając wspólnie i w porozumieniu z J. K. (1) i W. B. (1), w ramach przyjętego podziału ról, wykorzystując nieuwagę pokrzywdzonego zabrała w celu przywłaszczenia pieniądze w kwocie 7.000 zł na szkodę T. B., a czynu tego dopuściła się mając ograniczoną w stopniu znacznym zdolność rozpoznania znaczenia czynu i pokierowania swoim postępowaniem,

tj. o czyn z art. 278 § 1 k.k. w związku z art. 31 § 2 k.k.

Wyrokiem z dnia 7 lutego 2018 r. **Sąd Rejonowy dla Wrocławia- Śródmieścia:**

I. uznał oskarżoną za winną czynu opisanego w pkt I-XIII i XV-XVI części wstępnej wyroku, przyjmując, że stanowią one ciąg przestępstw, tj. winną czynów z art. 278 § 1 k.k. w związku z art. 31 § 2 k.k. i z art. 278 § 1 i art. 276 k.k. w związku z art. 11 § 2 k.k. w związku z art. 31 § 2 k.k. w związku z art. 91 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 278 § 1 k.k. w związku z art. 37b k.k. wymierza jej jednocześnie karę 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności i karę 2 (dwóch) lat ograniczenia wolności polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 (dwudziestu) godzin w stosunku miesięcznym;

II. uznał oskarżoną za winną czynu opisanego w pkt XIV części wstępnej wyroku, to jest przestępstwa z art. 279 § 1 k.k. w związku z art. 31 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 279 § 1 k.k. w związku z art. 37b k.k. wymierzył jej jednocześnie karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności i karę 2 (dwóch) lat ograniczenia wolności polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 (dwudziestu) godzin w stosunku miesięcznym;

III. na podstawie art. 85 § 1 i 86 § 1 k.k. połączył kary orzeczone w pkt I i II części dyspozytywnej wyroku i wymierza karę łączną jednocześnie 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności i karę 2 (dwóch) lat ograniczenia wolności polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 (dwudziestu) godzin w stosunku miesięcznym;

IV. na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zaliczył oskarżonej okres zatrzymania w dniach 23-24 września 2015 r., tj. 2 dni;

V. na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł środek karny w postaci obowiązku naprawienia szkody w części poprzez zapłatę przez oskarżoną na rzecz:

- Z. i E. K. kwoty 966,66 zł;

- M. S. kwoty 1333,33 zł;

- K. M. kwoty 500 zł;

VI. na podstawie art. 44 § 2 k.k. orzekł przepadek na rzecz Skarbu Państwa dowodów rzeczowych opisanych w wykazach Drz:

- Drz I/473/15/P poz. 1

- Drz I/189/15/P poz. 1

- Drz II/574/15/P poz. 9-10

- Drz III/ 580/15/P poz. 23,27-28

- Drz IV/609/15/P poz. 29-32

i zarządził ich zniszczenie, poza dowodem oznaczonym poz. 27, który należy pozostawić w aktach sprawy;

natomiast do depozytu sądowego oddał dowody opisane w wykazach: Drz III/ 580/15/P poz. 17, 20 i Drz IV/609/15/P poz. 33-38, 40, 42-43;

VII. na podstawie art. 624 k.p.k. oraz art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych zwolnił oskarżoną od kosztów procesu w całości, obciążając nimi Skarb Państwa.

Apelację od powyższego wyroku wniósł **prokurator**, który zaskarżył go w części dotyczącej wymiaru kary na niekorzyść oskarżonej, zarzucając Sądowi Rejonowemu:

rażącą niewspółmierność wymierzonej oskarżonej kary, wynikającą z niedostatecznego uwzględnienia okoliczności obciążających, to jest uprzedniej karalności A. S., popełnienia czynów w okresie próby wyznaczonym uprzednim skazaniem za podobne przestępstwa, wielością popełnionych występków i to na szkodę osób starszych i schorowanych, znacznego stopnia społecznej szkodliwości popełnionych czynów i wysokiego stopnia winy, przy jednoczesnym przecenieniu okoliczności łagodzących w postaci popełnienia czynów w warunkach art. 3 § 2 k.k. naprawienia większości szkód wyrządzonych przestępstwami, sytuacji rodzinnej oskarżonej, co doprowadziło do wymierzenia kar jednostkowych z zastosowaniem art. 37b k.k. i orzeczenia kary łącznej w wymiarze 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz 2 lat ograniczenia wolności polegającej na nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym, a więc kary nie tylko nieadekwatnej do stopnia społecznej szkodliwości popełnionych czynów oraz stopnia zawinienia, ale również nie realizującej celów i dyrektyw jej wymiaru, w tym prewencji indywidualnej i generalnej.

Wskazując na powyższe oskarżyciel publiczny wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w pkt I – III poprzez zmianę zaskarżonego wyroku w pkt I - III poprzez wymierzenie oskarżonej kary :

- za czyny opisane w części wstępnej wyroku w pkt I-XIII i XV-XVI - przy zastosowaniu art. 91 § 1 k.k. kary 2 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywny w wymiarze 60 stawek dziennych przy ustaleniu wysokości 1 stawki na kwotę 10 zł (art. 33 § 2 k.k.)
- za czyn opisany w części wstępnej wyroku w pkt XIV - kary 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywny w wymiarze 50 stawek dziennych przy ustaleniu wysokości 1 stawki na kwotę 10 zł- orzeczenie kary łącznej w

wymiarze 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywny w wymiarze 80 stawek dziennych przy ustaleniu wysokości 1 stawki na kwotę 10 zł.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja prokuratora zasługiwała na częściowe uwzględnienie.

Na wstępie należy zaznaczyć, iż ustalenia w przedmiocie sprawstwa i winy, jak i kwalifikacji prawnej przypisanych oskarżonej przestępstw nie były kwestionowane i brak jest podstaw do podważenia prawidłowości rozstrzygnięcia Sądu I instancji w tym zakresie. Natomiast zawarte w zaskarżonym wyroku orzeczenie o karze wymierzonej oskarżonej z pewnością wymagało zmiany, gdyż w ocenie Sądu Odwoławczego było ono nietrafne, niespójnie umotywowane i przede wszystkim nieadekwatne do stopnia winy oskarżonej oraz stopnia społecznej szkodliwości popełnionych przez nią czynów, a w szczególności nie zapewniałoby realizacji zakładanych resocjalizacyjno-prewencyjnych celów reakcji karnej.

Stosując wobec oskarżonej A. S. instytucję kary sekwencyjnej i wymierzając jej przy zastosowaniu art. 37b kk karę łączną 6 miesięcy pozbawienia wolności i 2 lat ograniczenia wolności, Sąd I instancji wskazał, że zapewni ona osiągnięcie zakładanego wychowawczego efektu, bowiem dotychczasowe skazania nie zmieniły postawy oskarżonej wobec porządku prawnego, nadto podniósł fakt odpowiedzialności oskarżonej w warunkach art. 31 § 2 kk, jej stan zdrowia i sytuację rodzinną, a także powołał się na to, że szkody wyrządzone przez A. S. pokrzywdzonym zostały w większości naprawione.

Nie negując oczywiście faktu popełnienia czynów w warunkach art. 31 § 2 kk, jak również naprawienia większości szkód, należy w pełni zgodzić się z apelującym oskarżycielem, iż Sąd orzekający przecenił powyższe okoliczności, starając się w ten sposób umotywić wymierzenie kary rażąco niewspółmiernej z uwagi na całokształt ujawnionych okoliczności faktycznych i pozostającej w kolizji z celami prewencji tak indywidualnej, jak i generalnej. Wskazana argumentacja była w ocenie Sądu Okręgowego nietrafna i nie mogła zostać zaaprobowana. W świetle bowiem ocenionych kompleksowo i wnikliwie przeanalizowanych okoliczności rozpatrywanej sprawy oczywistym pozostawało, że dla osiągnięcia zakładanych celów prewencyjno-resocjalizacyjnych niezbędne jest orzeczenie wobec oskarżonej bezwzględnej kary pozbawienia wolności.

W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę na uprzednią karalność oskarżonej A. S.. Była ona karana za przestępstwa przeciwko mieniu z art. 278 § 1 kk, z art. 286 § 1 kk, z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk i art. 227 kk w zw. z art. 11 § 2 kk – na kary ograniczenia wolności oraz na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. Tę ostatnią karę wymierzono oskarżonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Limanowej w dniu 8 października 2014r., wyznaczając 5-letni okres próby. Pomimo tego oskarżona już w styczniu 2015r. rozpoczęła kolejną przestępczą działalność, popełniając z dużą częstotliwością (nawet dwukrotnie w ciągu jednego dnia) aż 16 czynów karalnych w różnych miejscowościach na terenie kraju. Czynów tych dopuściła się zatem w okresie próby, wykazując tym samym rażąco brak poszanowania porządku prawnego oraz zapadłych wobec niej wyroków skazujących. Organy wymiaru sprawiedliwości stwarzały oskarżonej szansę na poprawę zachowania oraz na trwałe zejście z drogi przestępstwa, z której to szansy oskarżona skorzystać jednak nie chciała. Pomimo pełnej świadomości towarzyszących temu konsekwencji i wyraźnych sygnałów dotyczących potrzeby resocjalizacji, popełniała kolejne przestępstwa, nadal naruszała porządek prawny, jawnie lekceważąc obowiązki płynące z uprzednio zastosowanych wobec niej środków reakcji karnej. Skoro zaś stosowane wcześniej kary (w tym ograniczenia wolności i pozbawienia wolności - warunkowym zawieszeniem wykonania) nie przyczyniły się do osiągnięcia zakładanych celów prewencyjno-resocjalizacyjnych, to korzystanie obecnie ze wskazanej instytucji kary sekwencyjnej, składającej się z kary pozbawienia wolności w symbolicznym wręcz w stosunku do ilości i rodzaju czynów wymiarze oraz ponownie kary ograniczenia wolności, stanowiłoby wyraz słabości organów wymiaru sprawiedliwości, stwarzając swoiste przyzwolenie na popełnianie przez oskarżoną kolejnych przestępstw.

Stwierdzając oczywiste fakty dotyczące uprzedniej karalności oskarżonej oraz bezskuteczności dotychczasowych kar, jak też konieczność napiętnowania tego typu przestępczości, Sąd I instancji jednocześnie doszedł do przekonania,

że „należy zmienić politykę karną stosowaną wobec oskarżonej”. Wywody Sądu w tym zakresie cechują się brakiem spójności i konsekwencji. Sąd przyznaje jednak, że poprzednio orzekane kary „nie zmieniły postawy oskarżonej wobec porządku prawnego” i zarazem orzeka krótką karę pozbawienia wolności w połączeniu z karą 2 lat ograniczenia wolności, która to kara – uprzednio trzykrotnie wobec oskarżonej orzekana – nie przyniosła oczekiwanych skutków. Niezrozumiałe w tym kontekście jest też stwierdzenie Sądu, iż wymierzenie wyłącznie kary izolacyjnej „nie wpłynie pozytywnie na poszanowanie prawa przez oskarżoną” i że „poza osadzeniem musi ona odczuć nieuchronność i dotkliwość kary”. Zgadzać się co do zasady z tezą o potrzebie nieuchronności i adekwatnej dotkliwości wymierzanej kary, należy zauważyć, że właśnie osadzenie celem odbycia kary izolacyjnej w odpowiedniej wysokości – a więc kary dotychczas wobec A. S. nie stosowanej – cechować się będzie pożądaną nieuchronnością i właściwą dotkliwością i świadczyć o poprawnej refleksji na temat oceny zachowania oskarżonej. Wywody Sądu o intencjach wprowadzenia art. 37b kk i celu ograniczenia warunkowego zawieszania wykonania kar pozbawienia wolności, nie przystają do realiów niniejszej sprawy, albowiem w odniesieniu do oskarżonej w ogóle nie można mówić o zastosowaniu tej instytucji wobec oczywistego braku przesłanek określonych w art. 69 § 1 kk. Chybiony jest także argument o tym, że poprzednia kara pozbawienia wolności w związku z obecnym skazaniem może zostać zarządzona do wykonania – wszak fakt ten, będący naturalną konsekwencją popełniania przestępstw podobnych w okresie próby, w żadnym razie nie może rzutować na dyrektywy wymiaru kary w niniejszej sprawie, a tym bardziej przemawiać za potrzebą odstąpienia od orzekania kary pozbawienia wolności.

Za tak istotnym łagodzeniem wymierzanej oskarżonej kary nie mogło przemawiać także naprawienie szkód, dokonane zresztą dopiero pod koniec postępowania przygotowawczego i nie połączone z wyrażeniem szczerego żalu i skruchy. Nie sposób nie zauważyć, iż naprawieniu szkód towarzyszyły każdorazowo wnioski obrony o umorzenie postępowania na podstawie art. 59a kk, co bez wątpienia rzutuje na procesowe oczekiwania oskarżonej związane z tym faktem. W kontekście powyższego powstaje przy tym pytanie o pochodzenie środków przeznaczonych na spłatę szkód pokrzywdzonym osobom – oskarżona przecież nie pracowała, nie miała majątku ani zawodu, na utrzymaniu miała rzekomo 6 osób, utrzymywała się z renty socjalnej i alimentów na dzieci, deklarując dochód w wysokości 1500 zł miesięcznie, co – biorąc pod uwagę kwotę spłaconych szkód- wykluczało w istocie rozporządzanie przez nią środkami pieniężnymi w tak znacznej wysokości. Nie kwestionując zatem naprawienia szkód jako istotnej okoliczności łagodzącej, nie można okoliczności tej przeceniać ani wnioskować, że winna ona tak znacząco determinować rodzaj i wymiar stosowanej wobec oskarżonej kary. Trafnie podnosi przy tym prokurator, iż oskarżona przyznając się do popełnienia zarzucanych jej przestępstw dopiero na rozprawie w dniu 20 lipca 2017r. (a więc po upływie 2 lat od czasu popełnienia ostatnich czynów) wcale nie wyraziła skruchy ani żalu, ograniczając się do oświadczenia, iż „wszystkie szkody zostały zapłacone” (vide: k.245v.). Na marginesie trzeba zauważyć, że nie polegało na prawdzie jej stwierdzenie, iż wszystkie szkody zostały naprawione, gdyż w odniesieniu do czterech osób pokrzywdzonych tego nie uczyniono.

W tych okolicznościach niezasadnym był zarzut obrony, że częściowe naprawienie wyrządzonych szkód stanowić powinno okoliczność decydującą o rodzaju i wysokości orzekanej wobec oskarżonej kary. Wszak przy jej wymiarze Sąd obowiązany jest wziąć pod uwagę wszystkie okoliczności opisane w art. 53 § 2 kk, nie zaś wyłącznie sposób zachowania się sprawcy po popełnieniu czynu. Norma art. 53 § 2 kk jako okoliczności wpływające na wysokość orzekanej kary wymienia m.in. motywację i sposób zachowania się sprawcy, rodzaj i stopień naruszenia ciężących na sprawcy obowiązków, rodzaj i rozmiar ujemnych następstw przestępstwa, właściwości i warunki osobiste sprawcy, a także sposób życia przed popełnieniem przestępstwa. Nie sposób uznać, by kara wymierzona oskarżonej przez Sąd Rejonowy dyrektywy powyższe realizowała.

Nie sposób w kontekście powyższej analizy pominąć faktu ilości i rodzaju popełnionych przez A. S. przestępstw ani też okoliczności ich popełnienia. Otóż oskarżona dopuściła się kilkunastu czynów, działając w zorganizowanej grupie, na terenie wielu województw w kraju, przez długi okres czasu, kierując się motywacją obejmującą uzyskanie korzyści majątkowej, przy czym – jak już wyżej wskazano - działała w okresie próby wyznaczonej poprzednim wyrokiem. Przestępstwa, jakich się dopuściła były zaplanowane, polegały na wykorzystaniu opracowanego mechanizmu działania sprawców, z wykorzystaniem zaufania osób pokrzywdzonych, przy czym – jak wynikało z relacji współsprawców –

rola A. S. (pomimo warunków określonych w art. 31 § 2 kk) była wiodąca. Ogólna suma skradzionych pieniędzy była bardzo wysoka – wyniosła wszak ponad 160.000 złotych.

Trafnie zwrócił też uwagę prokurator na ogólnopolską skalę tego zjawiska przestępczego, cechującego się bez wątpienia bardzo wysokim stopniem społecznej szkodliwości. Przystępność tego rodzaju – podobnie jak jeden z najbardziej odrażających typów oszustw, tj. „na wnuczka” – skierowana jest świadomie na swoistą kategorię osób pokrzywdzonych, jakimi są osoby starsze, często nieporadne, schorowane, de facto bezbronne i łatwowierne, nie potrafiące przewidzieć prawdziwego celu działań sprawców, którzy w sposób bezwzględny to wykorzystują. Łupem oskarżonej i jej współników padały często ostatnie i jedyne oszczędności starszych, niezamożnych osób. Tego typu proceder przestępczy zasługuje na szczególne potępienie, szczególnie w aspekcie społecznego poczucia sprawiedliwości i ogólnoprewencyjnego oddziaływania kary.

Wskazać nadto należy, że wobec współsprawców działających wspólnie i w porozumieniu z oskarżoną A. S. zapadły w trybie konsensualnym wyroki skazujące na kary 4 lat i 2 miesiące pozbawienia wolności (W. B.) oraz 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności (J. K.), co jest nie bez znaczenia przy ocenie wewnętrznej sprawiedliwości orzeczenia.

Trafnie zarzuca także apelujący, iż Sąd Rejonowy błędnie powołał się na trudną sytuację rodzinną i stan zdrowia oskarżonej jako na przesłanki mające wpływ na wymiar orzeczonej kary. Sąd I instancji zdawał się nie dostrzegać faktu, że sytuacja rodzinna ani zdrowotna sprawcy nie należy do kategorii dyrektyw sądowego wymiaru kary, może natomiast stanowić podstawę wniosku o ewentualne odroczenie wykonania kary czy przerwę w jej odbywaniu. Są to zatem przesłanki związane z instytucjami przewidzianymi w Kodeksie karnym wykonawczym. Trzeba przy tym zauważyć, iż ani stan zdrowia, ani konieczność sprawowania ciągłej opieki nad synem nie przeszkadzały oskarżonej w uczestnictwie w przestępczym procederze, związanym z przemieszczaniem się po kraju na terenie wielu województw (od (...)- (...) po (...)!).

Reasumując zatem należy stwierdzić, iż doszło w omawianej sprawie do oczywistej, nie dającej się zaakceptować dysproporcji między karą wymierzoną, a karą sprawiedliwą, zasłużoną, co niewątpliwie odpowiada ustawowemu pojęciu rażącej niewspółmierności. W tym stanie rzeczy zaskarżony wyrok należało zmienić w powyższym zakresie. Sąd Okręgowy, dzieląc w części wnioski oskarżyciela, wymierzył zatem oskarżonej A. S. za ciąg przestępstw opisanych w pkt I karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, zaś za czyn przypisany jej w pkt II karę 1 roku pozbawienia wolności, orzekając jednocześnie karę łączną w wymiarze 2 lat pozbawienia wolności. Tak ukształtowana kara uwzględnia zarówno okoliczności łagodzące, jak i obciążające, będąc sankcją w pełni adekwatną do stopnia winy oskarżonej, jak i stopnia społecznej szkodliwości popełnionych przez nią przestępstw.

Orzeczenie o kosztach postępowania odwoławczego oparto o normę art. 624 § 1 kpk w zw. z art. 634 kpk, uznając że sytuacja osobista i materialna oskarżonej przemawiała za zwolnieniem jej od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

SSO Anna Bałazińska – Goliszewska SSO Agata Regulska SSO Dorota Nowińska